

EFTERAFGRØDER ER IKKE BEDSTE VÆRKTØJ MOD RODUKRUDT

Forsøg viser **begrænset effekt af efterafgrøder på rodukrudts overjordiske vækst** – og ingen effekt i den efterfølgende vækstsæson.

DER SKAL FINDES plads til efterafgrøder i sædskiftet pga. deres mange fordele i forhold til jordforbedrende egenskaber, kvælstofopsamling og ukrudtsbekæmpelse. Dog viser undersøgelser fra langvarige sædskiftforsøg, at efterafgrøder ikke har den store effekt på rodukrudt.

I Danmark er der tre økologiske sædskiftforsøg, som har ligget i henholdsvis 12 år (Flakkebjerg og Jyndevad) og 26 år (Foulum). Forsøget i Foulum kører stadig, og resultaterne for forekomst af rodukrudt er analyseret for perioden 2011-2022. Siden 2010 har der været alvorlige udfordringer med rodukrudsarter som agersvinemælk, agertidsel, alm. kvik og i nogen grad følfod, grå bynke, agermynte og kærgaltetand. Bortset fra agertidsel og alm. kvik er der nye tal for de mindre almindelige rodukrudsarter.

Efterafgrøder hæmmer ikke rodsystem

Svinemælk og tidsler sætter ingen eller kun få nye skud i sensommer- og efterårsperioden. Efterafgrøder kan derfor kun i lav grad hæmme det underjordiske rodsystem og evnen til genvækst i den kommende vækstsæson. Det betyder, at efterafgrøder ikke har mulighed for at udkonkurrere ny skuddannelse og derved nedbringe rodsystemets energi til genvækst. Inden etableringen af efterafgrøder blev der stubbearbejdet for at bekæmpe rodukrudtet i parceller med store rodukrudsforekomster. Formålet var at bekæmpe rodukrudtet, inden efterafgrøderne gjorde yderligere jordbearbejdning umulig. Det havde dog kun en lav effekt på mængden af rodukrudt.

Stubharvning er effektiv mod kvik

Foulumforsøget viste, at øget stubbearbejdning i parceller uden efterafgrøder var virksom. Mængden af kvik faldt markant ved gentagne stubharvninger, som udtørrede og udsulter kvikudløberne. Derimod havde øget stubbearbejdning ringe effekt på bekæmpelsen af svinemælk, tidsler samt de øvrige nævnte rodukrudsarter.

Grøngødning giver størst gevinst

Resultaterne fra alle tre lokaliteter viser samstemmigt, at grønngødning i sæd-

Foto: Bo Melander

Ifølge resultater fra langvarige sædskiftforsøg kan man ikke forlade sig på konkurrencen fra eftergrøder, når rodukrudt skal bekæmpes.

Grøngødning i sædskiftet er den bedste løsning mod rodukrudt

skiftet overordnet set er den bedste løsning mod rodukrudt. Svinemælk, agertidsel og de andre nævnte rodukrudsarter – kvik undtaget – hæmmes effek-

tivt ved at dyrke kløvergræs i ét år eller lucerne i to år, som begge afhugges 3-4 gange i løbet af vækstsæsonen.

Grøngødning er derimod ikke effektiv mod kvik. Tværtimod kan det føre til en opformering. Kvik bekæmpes bedst, når der gives plads til at gennemføre intensiv mekanisk bekæmpelse i form af f.eks. minisommerbrak eller skrælpøjning efterfulgt af stubharvninger.

Artiklen er baseret på viden fra projektet CCRotate, der er en del af Organic RDD 5 – programmet, som koordineres af ICROFS med tilskud via GUDP.●

**AF BO MELANDER,
AU-FLAKKEBJERG**